

DE BRIGANTINORUM COMITUM PROSAPIA

DISQUISITIO

Ex systemate Chronici Petershusani.

§ I. **266** Præpotentis olim hujus familiæ, unde alie complures prodierunt, originem ab antiquis Ratiæ Curienſis comitibus repetunt Lazius, Crusius, Stumpfius aliique. Hanc vero ceu primi, ut videtur, stemmatis hic haud examinamus, Chronici nostri scriptorem de posteriore duntaxat prosapia tractantem illustraturi, qui comites illos ex Gallia Togata in has terras adducit. At mox in limine aberrat, dum in Galliarum divisione contra aliorum scriptorum fidem Galliam Comatam in Cisalpina seu Italia collocat, quæ tamen cæteris Togata est; unde per se fuit ex mente auctoris nostri Galliam Togatam illam esse quam alii Comatam seu Celticam aut Belgicam nominant. Quod cum haud attenderent qui de hoc Chronico tractarunt, in alios errores prolapsi sunt, ut mox antea de Tenzelio notavimus.

§ II. Idem contigit Jo. Conr. Fuesslino, qui etsi (*Staats-und Erdbeschreibung der Schweiz* t. IV, p. 473) scriptoris nostri errorem agnoverit, ipse tamen etiam originem hanc in Italia ceu veri nominis Gallia Togata inquiri. Memoratum enim a chronographo l. 1, n. 2, regicidium post Caroli Crassi imp. obitum reponendum existimat, quando novi ubique reguli emerſerunt, quos inter ad an. 895 præcipuos recenset Berengarium Everardi filium Forojuliensem, et Widonem Spoleti duces cum hujus filio Lamberto, qui de Italiæ regno inter se contendeant. Ex his Lambertus an. 898 occisus est ab Hugone filio Meginfredi, quem Arnulphus imperator ad tuenda sua in Italiam jura ducem Mediolanensem constituerat, Lambertus vero capite plecti jusserat, ut scribit Luitprandus Hist. l. 1, c. 12 **267** (MURAT. *Script. Ital.* t. II). Opinionem suam hausit Fuesslinus ex Herm. Conringii censura diplom. Lindav. p. 270, ubi ita refert: « Conrado I regnante, Hugo Mediolanensis secundum Baronium occiso Lamberto Italiæ rege, ad Conradum illum regem avuncululum suum confugiens, Brigantino comitatu primus omnium creditur donatus. » Quæ quidem sententia proxime cum narratione Annalium nostrorum conveniret, si, quod optat Tenzelius p. 232, asserti sui auctores rationesque allegasset. At præter ea quæ hic idem auctor Conringio l. c. opponit, alia adhuc sunt quæ huic conjecturæ obstare videntur. Baronius equidem cædem Lamberti ad an. 910 retulit, male tamen, cum certum sit illam jam an. 898 fuisse perpetratam, quo adhuc Arnulphus

A imperator Germaniæ et Alemanniæ dominabatur: ad quem adeo, non ad Conradum, post tredecim annos electum, confugere debuisset hic regicida, isque non Udalricus sed Hugo appellatus, et unicus insuper Meginfredi ducis Mediolanensis filius (LUITPRAND. l. c., c. 12), ubi etiam nihil de ejus fuga. Qua vero ratione probabitur Meginfredo huic nuptam fuisse imperatoris cujusdam aut regis Francorum filiam, primi istius Brigantini comitis matrem, cujus respectu avunculus illius dici posset Arnulphus, qui nequidem sorores habuit? Melius id Conrado I regi convenire posset, nisi Hugonis nomen obstaret; facile enim soror aliqua Conradi regis Meginfredi istius conjux esse potuit, unde et ab Arnulpho imperatore Mediolano præfectus esse videtur, cum Conradi avia fuerit filia Giselæ, quæ soror erat Ludovici Germanici, patris Arnulfi, uti mox postea videbimus. Constaret hinc ratio cur Meginfredi filius occiderit Lambertum, ut pote in regno Italiæ æmulum Berengarii, qui Giselæ istius filius erat, adeoque ipsi cognatus. Conrado vero avunculo ad regnum elevato melioris fortunæ spe potius, quam ob patratum regicidium, ad eum in Alemanniam concesserit, Brigantino comitatu ab eo donatus. Quamvis autem hic regicidium haberemus, multa tamen adhuc obstant, cum Chronici nostri narratione vix ac ne vix quidem concilianda; quæ enim in hoc systemate fuisse soror regis Francorum et imperatoris Romanorum, uxor patris Udalrici Brigantini, nisi Conradi regis Germanorum seu Francorum Orientalium, unde natus erat, quamvis imperator nunquam fuerit? Dein regicidarum unus hic dicitur Udalricus, apud Conringium Hugo; forte tamen Luitprandus in Italia scribens nomen unius fratris, qui in Alemannia remanserat, ignoravit, et Conringius pro *Uzone* seu *Huzone*, uti etiam dictus est Udalricus, reposuit *Hugo*. Cum ergo hæc sub Conrado adeoque post an. 911 **268** contigissent, Udalricus levi negotio in Alemannia progeniit Uzonem seu Udalricum alterum Patrem S. Gebhardi et Udalrici III, qui an. 955 pugna Augustanæ interesse potuit.

§ III. Tentavimus hucusque primum Annales nostros explicandi modum, licet necdum satis expeditum, retenta regicidii historia, quæ nisi dicto modo et tempore admitti nequit sub Carolingis regibus aut imperatoribus. Tentabimus jam et alterum, si regicidium excipias, Chronici nostri narrationi ma-

gis accommodum. Præcipuum hujus tractationis fundamentum præbet diploma Ludovici Germanici datum an. 867 (HERGOTT, n. 417), quo idem rex Udalricum comitem in Argengewe dilectum nepotem suum appellat, cujus progenies, si explorata foret, plana fortassis esset comitum Brigantinorum prosapia, uti mox dicemus (702). Haud enim dubitamus hunc ipsum illum esse Udalricum in Chronico nostro memoratum, cujus filius Uzo apud Brigantium habitare cœperit, interim rursus post ruinam, cuius Walafridus meminit, instauratum; unde et pater ejus in vicino pago Argengewe seu Linzowe habitavit.

Cognitionis hujus stipitem, ut interim a Chronico nostro abstrahamus, quod hac in re minime defendendum suscipimus, e duplici fonte nobis deprehensisse videmur. Unum Theganus Trevirensis chorepiscopus cœvus De gestis Ludovici Pii imp. (BOUQUET, t. VI, p. 73) indicat, ubi cap. 2 hæc leguntur: « Carolus (postea Magnus) cum in juventute erat, sibi junxit nobilissimi generis Suevorum puellam nomine Hildegardam, quæ erat de cognatione Gotheфриди ducis Alamannorum. Gotheфридus dux genuit Houchingum; Houchingus genuit Nebi (vide supra in notis ad Herman. a. 724); Nebi autem genuit Immam; Imma vero peperit Hildegardam beatissimam reginam. » Plura de hac prosapia disquirunt Cointius et Bollandiani in Vita B. Hildegardis t. III April., p. 790 seq., quæ vero ad propositum nostrum haud pertinent.

Propias huc spectant quæ habet Wetinus Augiensis monachus in visionibus suis de Geroldo comite, Hildegardis reginæ, Caroli Magni conjugis, fratre, in Hunnico bello occiso ad an. 799, de quo ad eundem annum Hermannus: quemque ibidem *Pussinium* quoque cognominatum fuisse notavimus 269 ob prædia sua quæ in Suevia et vicinia mon-

tis *Bussen* in hodierno districtu capituli Sulgaviensis habebat. Alteram nobis viam pandit anonymus Sanguallensis monachus De gestis Caroli M. (Bouquet, t. V, p. 111) dum alium adhuc ejusdem Hildegardis reginæ fratrem producit Udalricum, cui Carolus Magnus plurima contulerit in *oriente et occidente*, Sueviæ scilicet seu Alemanniæ, quibus cum post obitum ipsius Hildegardæ (a. 783) pro quodam commisso a Carolo spoliaretur honoribus, admonitus rex pristinos honores statim illi fecit restitui. Hildegardis porro prædia potissimum in Algovia fuisse sita vel solum fundatum ab eo Campidonense monasterium declarat; unde et fratrum ejus possessiones omnino illo Alemanniæ tractu quærendæ sunt, quod de Geroldo jam vidimus. Udalricum vero illum Turgoviæ comitem censemus, quem P. Herrgott ab anno 787 usque 800 in chartis suis notat, qui simul comes quoque in Argengewe fuisse videtur ex P. Neugart Cod. dipl. Alem. vet., n. 144; in cujus comitatu situm erat castrum Breganzia: imo Linzoviæ etiam comes, qui (l. c., n. 150) cum duobus filiis Odalrico et Rodperto notatur in charta an. 805, et in alia an. 804 insuper in Brisgovia. Atque hinc optime verba citati anonymi explicantur de *oriente et occidente* Alemanni ducatus, ubi possessiones suas habuerit Udalricus, frater Hildegardis reginæ. Cum autem hæc per filium Ludovicum Pium avia fuerit Ludovici Germanici, uti illius frater Udalricus pater avus cognominis an. 867 in Argengewe comitis, postremus hic Udalricus et Ludovicus Germanicus *consobrini* potius, quam veri nominis *nepotes* dici debent; quod vero non obstat quominus comes iste improprie saltem *nepos* seu consanguineus Ludovici nominari potuerit, qui, uti et avus ejus, castrum Brigantium obtinuit, ubi etiam ejus filius sive nepos, pater S. Gebhardi, habitavit. Nescio porro an non in dicti anonymi verbis lateat fundamentum totius narrationis nostri Chronici, ejusmodi tamen

(702) *Genuina, ut videtur, Brigantinorum comitum genealogiæ tam ex chartis quam cœvis fere scriptoribus sequens statuitur.*

Stemma Caroli Magni.
Ansegisus filius S. Arnulfi.
Pepinus Herstallus † a. 714
Carolus Martellus † a. 741.

Pipinus rex. † a. 768.
Carolus magnus. uxor

Ludovicus Pius.

Ludovicus Germanicus.

Stemma Hildegardis ejus conjugis.
Gotheфридus dux Alemanniæ † a. 708.
Houchingus princeps partis Alemanniæ.
Nebi dux. Bertholdus dux.
Herman. a. 724.
Imma. N. maritus.
Hildegardis.
† a. 783.

Udalricus I comes in Argengewe. ab a. 787-802.
Geroldus præfectus limitis Baioar. † a. 799.

Udalricus II comes (*) in Argengewe.
Udalricus III comes in Argengewe a. 867.
Uzo comes Brigantii.
S. Gebhardus. Duo fratres. episcopus.

Udalricus IV comes Brigantii † a. 978.

(*) Hunc prioris filium habemus ex supra citata charta an. 805, cujus vel fratris ejus Rodperti filius esse debuit sequens Udalricus in charta anni 867, ut cognatio cum Ludovico Germanico servetur.

circumstantiis vestitæ quæ huic systemati haud conveniunt. Udalricum aliqui deliquisse, unde a Carolo Magno, sororis suæ marito, bonis suis spoliatus ac postmodum restitutus sit, ex anonymo constat. Deinde regicidium, Galliam et fugam, ac pro avunculo substitue sororium, habebis id ipsum fere quod in Annalibus l. 1, n. 3, narratur, ipsa etiam enumerata prædia in pagis Argengewæ, Linzgewæ et alibi. Habes hinc etiam cur plures præcipue Udalrici in his partibus dicantur de Carolo Magni prosapia orti, ex eamnis nimirum propinquitate cum Hildegardæ ejus conjugæ ac Ludovici Pii matris, quod dein nomen ab ejus fratre Udalrico haustum aliis **270** quoque familiis per novas contractas affinitates adhasit; cujus quidem rei non in Udalricis modo, sed et Hartmannis, Manegoldis, Barchardis cæterisque exempla **B** passim prostant in genealogiis, quorum nomina ex nuptiis in alias etiam familias sunt implantata.

271 § IV. Ultima hæc de S. Gebhardi prosapia desumpta sunt ex Chronico Petershusano, cujus systema jam cum omnibus suis adjunctis examinabimus; quod etsi difficultatibus suis haud careat, multa tamen ad illustrandam historiam in eo contentam faciunt. Haud sane diffitemur nonnulla hic occurrere quæ non dico fabulas, tales tamen traditiones seu fontes sapiunt, qui etsi semper genuini haud sint, multa tamen vera etsi falsis quandoque permixta pro sæculi genio referant. Norunt eruditi frequenter id evenire, ut in remotioribus his factis enarrandis ejusmodi subin circumstantiæ admisceantur, quæ, etsi de fide suspectæ aut omnino falsæ sint, ipsam tamen historicæ narrationis substantiam nequaquam evertunt; secus enim actum foret de plurimis Francorum annalibus, qui tamen tanto studio etiam ab eruditissimis viris hactenus conquistati atque illustrati sunt. Sæpe namque in sublestis quoque his monumentis reperitur quod alibi frustra quæres, historiæ tamen multum proficua. Nec nostrum adeo hac in re conatum improbatum iri confidimus; eadem siquidem libertate opiniones nostras proponimus, qua voluptate aliorum in similibus sensa aut conjecturas pervolvimus. Hanc namque damus veniam, petimusque vicissim.

§ V. Ut propius igitur tertiam conciliationis rationem aggrediamur, ex Annalium nostrorum narratione vir ille in Gallia Togata, aut potius juxta systema scriptoris (§ 1) Belgica sive Celtica nobilissimus, Udalrici Brigantini pater, *regis Francorum, qui et imperator Romanorum*, sororem in matrimonio habuit. Vel hoc solum denotat sæculum ix, non vero x, quo jam defunctibus Carolingicis rex erat Conradus (§ 2). Verum quis iste imperator? Certe nec Carolo Magni nec Ludovici Pii sorores maritatas legimus, si una Bertha S. Angilberti uxor excipiat. Itaque Ludovici Pii filia, sorores Lotarii I et Carolo Calvi imperatorum, ac Ludovici I Germanici intelligendæ veniunt, quarum quatuor reperiantur divergis viris elocata: Adelheidis nimirum Conrado

comiti Antissiodorensi, Alpais Begoni Parisiensi, Hildegardis cuidam Theodorico comiti, et Gisela Eberhardo comiti Cisoniensi in Flandria ac postea duci Foro-Julieni, quæ dicti Carolo Calvi ex Juditha soror erat uterina. Ex his una mater in hoc systemate esse debuit **272** dicti Udalrici comitis, et ex sorore nepotis Ludovici Germanici, qui propterea illius avunculus dicitur in chronico nostro; ut ut enim iste avunculus Imperator Augustus vocetur, id tamen de alio quam Ludovico Germanico intelligi nequit, ambo enim ejus fratres imperatores nil juris in Alemannia habebant, ut nepoti suo prædia donare potuerint.

Quænam autem illarum Udalricum prægenerit, conjecturis potius quam certis argumentis eruendum, cum pauca earum facta litteris sint consignata, et aliunde seminarum in chartis hujus temporis rarissima habeatur mentio. Inter Adelheidis tres ex Conrado filios nullus Udalricus reperitur, sed duo abbates erant; tertius patri æquivoco successit. Quæ adeo hic intelligi nequit, uti nec Alpais, cujus duos filios Letardum et Ebrardum nominat Flodoardus in Historia Remensi l. iv. c. 46. Restant igitur Hildegardis et Gisela. Prioris maritus Theodoricus ex nomine tantum indicatur a Cointio (*Annal.* t. VIII, p. 605) et in *l'Art de vérifier les dates* (t. I, p. 555), nec, ubi locorum comes fuerit, produnt veteres Franciæ scriptores. Id unum ex Nithardi Historia l. iii, n. 4 (Bouquet, t. VII, p. 25) colligi videtur, Hildegardem Carolo Calvi sororem, quæ Theodorico nupserat, in civitate Laudunensi, adeoque in Gallia Belgica sedem habuisse, atque ab eodem Carolo an. 842 veniam impetrasse, quod contra ipsum favorit Lothario imperatori, alteri fratri suo. Nulla porro ibidem mariti fit mentio, sive demum mortuus jam fuerit, sive a Carolo eandem ob causam pulsus cum filiis, si quos habuit. Quod si plura de eo haberent antiqua monumenta, constaret fortassis hunc ipsum Udalrici nostri ex Hildegardæ patrem exstitisse, haud contradicente nostro Chronico, si modo regicidii loco mota contra regem rebellio substituatur. Quæ hic obstare ulterius possent, infra § 12 discutiemus.

§ VI. Pervenimus jam ad ultimam Ludovici Pii filiam Gisela, Carolo Calvi sororem uterinam, quam conjugem duxerat Eberhardus seu Evardus, tum Cisoniensis in Flandria comes, postea dux Foro-Julienis, quamve hic pluribus illustrandam duximus, si non pro statuendo hoc stemmate, certe pro illustranda Germaniæ nostræ sacræ historia. Hermannus Contractus ad an. 799 Ebericum, quem alii Heinrichum dicunt, ducem Foro-Juliensem a Carolo **273** Magno constitutum, a Liburnis autem occisum memorat. Hujus filium Eccardus (*Franc. Or.* t. I, p. 796) statuit Hunrocom seu Hunrogum comitem, qui inter testes subscribitur in testamento Carolo Magni an. 811 apud Eginhardum in ejus Vita, nec non inter Francorum legatos ad pa-

cōn cum Danis componendam (*Annal. Berin.* an. A 811). Antea vero jam ceu missus Caroli Magni permutationem quandam fecerat cum Bernwelfo Wirceburgensis episcopo ad an. 800 defuncto, ut liquet ex diplomate Ludovici Pii an. 837 (ECCARD, *Franc. Or.* t. II, p. 303 et 884). Idem Unrochus seu missus Caroli Magni notatur in Capitulari incertam apud Martenium (*Collect. ampliss.* t. VII, p. 42); unde genere Francum et Carolo imperatori percharum existisse extra dubium est.

Unrochus hic ex fide Eccardi (*l. c.*, p. 196) pater fuit Eberhardi comitis Cisionii postea ducis Foro-Julienensis, ac Berengarii comitis in Germania inferiore, deinde Tolosani ac Septimaniæ ducis. Certe in Capitulari Ludovici Pii an. 825 Berengarius comes recensetur inter missos dominicos in Belgica super quatuor diœceses, Noviomacensem, Ambianensem, Tarvadensem et Cameracensem; itemque an. 834 inter legatos Ludovici Pii ad filium Lotharium rebellem, apud Theganum cap. 54, ubi vocatur *Berengarius savienis propinquus* Ludovici: de quo idem c. 58: « Eodem anno (836) in ipso itinere obiit Berengarius, dux fidelis et sapiens, quem imperator cum filiis suis luxit multo tempore » (BOUQUET, t. II, p. 84 seq.). Denique Astronomus, in Vita Ludovici Pii an. 819, Berengarium Tolosanum comitem appellat cap. 57 immatura morte præreptum, et Hunroci [Hunroci] quondam comitis filium [DU CHESNE, t. II, p. 315] pro quo Bouquet (*l. c.* p. 120) legit II. [Hugonis] *Turonici quondam comitis*; at perperam, nam etiam in gestis ejusdem imperatoris Gallice scriptis (*l. c.* p. 164) Berengarius dicitur *le fil le conte Hunroine*. Patet hinc ratio cur *propinquus* Ludovici nominetur Berengarius, quia frater ejus Eberhardus ejusdem Ludovici filiam habebat uxorem, qui etiam duobus filiis suis Unrocho et Berengario patris sui et fratris nomina imposuit. Cæterum Eberhardo huic et Berengario alios adhuc ex Hunroco fratres attribuit Eccardus (*Vet. monum. quatern.* p. 40), Henricum vel Hunricum, Adalardum S. Bertini abbatem, et Albigarium comitem, de quibus vero hic sermo haud est.

274 § VII. Balderico duce Foro-Julienensi per Ludovicum Pium a. 828 exauctorato, ejus marca inter quatuor comites divisa est (EGINHARD. *De gestis Lud.* h. a.), quorum unus fuisse videtur *Ebirhardus fidelis* an. 836 inter legatos Lotharii imp. ad Ludovicum patrem a partibus Italiæ directus, ut notatur in appendice Thegani (BOUQUET, *l. c.*, p. 85). Ad eundem Eberhardum comitem in Italia incerto anno scripta est epistola Rahani contra Gotescaleum, qui in itinere Romano ad illum divertens errores suos ibidem spargere moliebatur. Vid. Ughell. *Ital. sac.* t. III, p. 608. Sirmond *Opp.* t. II, p. 4291, et Natalis Alexander *Hist. eccl. sæc. ix, dissert. v, p. 264*. Quo autem anno ducatum Foro-Juliensem et marchiam Tarvisinam obtinuerit, exploratum haud est. Andreas enim presbyter in Chronico (MURAT. *antiq. Ital.* t. I, p. 47) de Ludovico II imp. scribens,

« multam, inquit, fatigationem Longobardi et oppressionem a Sclavorum gente sustinuerunt, usque dum imperator Foro-Julianorum Eberhardum principem constituit, quo defuncto Unrochi filius ejus principatum suscepit; » dum alii e contra id ad an. 846 et Lotharium imp. referunt. Ipse Eberhardus seu Evaradus se non nisi comitem nominat in suo testamento dato an. 867, de quo infra. Revera enim Cisioniensis in Flandria comes erat, amplissimis in Belgio tam hæreditariis quam dotis nomine a genero suo et socero acceptis possessionibus ditatus, præter illas quas in Italia habebat, uti ex ejus testamento liquet. Notatur etiam Eberhardus comes cum Noting Veronensi episcopo missus Ludovici II imp. ad Ludovicum Germanicum in Annalibus Fuld. ad an. B 858, nec non Evaradus comes inter testes qui an. 860 confœderationi trium regum apud Confluentias interfuerunt (ECCARD. *Franc. Or.* t. II, p. 474 seq.), ubi etiam venia data est illis qui e regno Caroli Calvi ad Ludovicum Germanicum transfugerant; quod pro paulo post dicendis notari meretur.

§ VIII. De Eberhardi istius matrimonio hæc refert Agnellus, hujus temporis scriptor, De pontificibus Ravennat. (MURATOR. *Script. Ital.* t. II, p. 185): « Antequam moreretur Augustus (Ludovicus Pius an. 840) divisit imperium suum inter reges filios suos... Carolo plus fertilem et opimam largitus est partem, et Giselam filiam suam tradidit marito Curado [*corrig.* Evrado] nomine. 275 Hunc (Carolus) et hanc (Gisela) Judith Augusta parturit. » Quo ipso evanescent quæ contra Gisela Ludovici Pii filiam movet Hadrianus Valesius præfatione in Panegyricum de laudibus Berengarii ejusdem filii ac postmodum Italiæ imperatoris (MURATOR. *l. c.*, p. 374 seq.). Quid ? quod ipse Carolus Calvus Gisela charissimam sororem appellat in charta pro Dononensi ad Scaldim monasterio an. 877, cui inter alios subscripsit Rodolphus ejus nepos, Gisela nempe filius et abbas Cisioniensis (MIRÆT, *Opp. diplom.* t. I, p. 249). Utrumque vero confirmat ipsius Gisela charta a. 870 (DACHENH. *Spicileg.* t. II, p. 879), in qua præcelsæ indolis Evaradum seniore, seu maritum, Carolus autem suum olim germanum vocat, itemque in altera an. 868 ac tertia an. 874.

§ IX. Porro in memoratis mox chartis eadem Gisela quatuor tantum filiorum suorum, forte plurimum mater, meminit, *Unrochi* nimirum *coadjutoris sui* in Italicis partibus, qui Eberhardo patri mortuo in Foro-Julienensi ducatu successit; *Adalardi et Rudolphi*, quibus an. 874 quædam ex bonis suis in Gallia seu Belgio donavit, uti jam an. 868 fecerat, ubi alius adhuc notatur ejus filius Berengarius. Anno autem 870 cum filio Rudolfo quædam confert Cisioniensi a se fundato monasterio, pro sua et filia suæ Ingeltrudis ibidem sepultura, de qua filia infra nonnulla dicemus. Hanc donationis chartam in fisco Cisionio datam signavit Adelardus, filius, ut videtur, Gisela, qui in alia a Walgario sacerdote jussu domini Eberardi pariter in Cisionio data (*l. c.*, p. 880) signatur

Adelardus ejus. Iam loci senior, cui pater curtem suam in Cisonio cum aliis bonis testamento legaverat, quo dictis quatuor filiis distribuit bona sua, et quæ tam in Francia, quam in Langobardia vel Alemannia, sive in proprio sive in beneficio habuit, ut tamen nulla bona in Alemannia speciatim notarit. Testamentum illud Everardi datum est in comitatu Tavisiano, anno regni Ludovici Augusti vicesimo quarto; quod Miræus (*l. c.*, t. I, p. 19) aliique de Ludovico Pio seu anno 837 accipiunt. Cum vero Ludovicus hic primum an. 819 Judith alteram conjugem duxerit, matrem Gisela, hæc jam anno 837 vix desponsata, nedum mater tot liberorum esse potuit, quot in citato testamento occurrunt. Spectat id igitur ad annum vicesimum quartum Ludovici II imp., sen an. 867. Qua quidem ratione testamenti hujus fidem contra Valesium 276 cæterosque vindicant Sammarthani (*Gall. Christ.* t. III, p. 285), quibus addendus Muratorius (*Script. Ital.* t. II, p. 378). Eodem autem an. 867, die 16 Dec., quo Cisonii ceu sanctus festivo ritu colitur, in Italia obiisse videtur Eberhardus iste comes seu dux, cujus corpus ab Unrochio filio ac successore ad Cisoniense monasterium a se et uxore Gisela fundatum fuit translatum, ut eadem Gisela testatur in charta apud Miræum (t. III, p. 389) an. 874. Unde forte Mauriani sodales (*Hist. litter. Franc.* t. V, p. 446) et Mabillon (*Annal.* l. xxxvii, n. 71) inducti obitum Eberhardi ad an. 874 consignarunt, haud sane attendentes ad aliam ejusdem Gisela chartam datam xvii Kal. Maii, indictione i, anno xxix regnante Carolo rege, sive an. 868, in qua se jam viduam esse testatur. De ipsius Gisela obitu nil certi habetur, nisi quod ex supra citato fratris ejus Caroli diplomate adhuc an. 877 in vivis fuisse constat.

§ X. Ex filiis Eberhardi et Gisela senior Unrochus, mortuo patri, in Forojuliensi ducatu successit; juxta alios jam an. 872 sine masculino hærede defunctus, qui vero ex superius citata Gisela charta adhuc an. 874 vixisse evincitur. Hujus filiam sanctimoniam, imperatori propinquam, a Luitwardo Vercellensi episcopo et Caroli Crassi cancellario e monasterio fuisse raptam, suoque nepoti copulatam conqueruntur Annales Fuldenses ad an. 887. Berengarius, filiorum alter, paternum ducatum post fata Unrochi fratris sui in Italia obtinuit: cujus etiam rex ob matrem suam ac denique imperator effectus est. Is in diplomate pro monasterio Farfensi an. 920 (DE CHESNE, t. III, p. 670) Carolum Magnum proavum, et Ludovicum II imp., qui ex Lothario imp. Gisela matris suæ fratre natus erat, consobrinum, vocat in alio pro monasterio Casauriensi an. 917 (MURAT. *Script. Ital.* t. II, p. 413). Rudolphus, filiorum junior, ut videtur, abbas Cisoniensis in Flandria monasterii a parentibus fundati effectus: et post obitum patris res ipsas vitæ suæ diebus tenuit, et de sæculo migraturus easdem res cum monasterio Remensi ecclesie delegavit, eandemque rerum suarum hæredem instituit. Hinc vero Hucboldus (i. e. adhucdum ignotus) quidam,

sororis hujus Rodulphi maritus, munus ejusdem abbas calumniabatur, et ab ecclesie Remensis jure conabatur auferre, ut scribit Folco Remensis archiepiscopus ad Formosum Papam, referente Floardo Hist. Rem. l. iv, c. 1 (*Biblioth. PP. Lugdun.* 277 t. XVII, p. 595). Formosus sedit ab an. 891 usque 896, qui Fulconi responsum dedit indictione x, Lamberto jam imperatore (FLOD. *l. c.*, cap. 2), quod annum 892 indicat. Rodolphus igitur abbas eodem anno jam obierit. Dubium vero movet quod idem Floardo l. c. prædium, in quo Evrardus marchio monasterium construxit, post ejus obitum ad filium ipsius Rodolphum abbatem hæreditario jure devenisse scribat, cum tamen in ipsis Evardi testamenti tabulis an. 867 exaratis curtis in Cisonio eum rebus ejusdem ecclesie seu monasterii non Rodolpho, sed fratri ejus Adalardo transcribatur. Si ergo Rodolphus eas jure hæreditario accepit, Adalardus aut interea obiisse, aut hæreditarias suas in Belgio possessiones eidem fratri suo ultro permisisse dicendus est. Adalardum Cisonii senioresem seu dominum appellari in Walgarii charta donationis circa an. 868 mox supra vidimus; occurrit quoque adhuc an. 874 in charta Gisela matris; postea vero alium de eo silentium, nec de ulterioribus ejus factis quidquam constat. Certe in Belgio haud amplius morabatur, quo tempore frater ejus Rodolphus abbas obiit, cum alioquin sororis ejus maritus nullum jus in Cisonium prætereundum potuisset. Unde si necdum obierat, alibi terrarum interim sedem fixisse debuit, ubi collatas sibi ab aliis possessiones, non hæreditate acquisite, habebat.

§ XI. Ex his autem, simul et aliqua saltem affinitate nominis Adalard cum Adalrich seu Udalrich, suspicio haud levis oritur Udalricum hunc, Brigantiorum comitum satorem, ipsnm forte esse Adalardum. Eberhardi Forojuliensis ducis et Cisoniensis in Flandria comitis filium, Ludovici Germanici verum hac ratione ex sorore nepotem. Nec etiam implicaret, si quantum adhuc filium Udalricum tribueremus Eberhardo, quamvis ejus in citatis hucusque chartis nulla reperiatur mentio. Quæ etiam necessaria haud erat, cum jam an. 867 antequam illæ conscriberentur, proprio comitatu Argengewæ aliisque prædiis in Alemannia ab avunculo donatus fuisset, nec adeo opus habebat ut de paternis seu maternis in Belgio bonis participaret, unde et ejus ceu dudum jam absentis nomen dictis tabulis frustra fuisset insertum. Quæ quidem ultima conjectura verosimilior videri posset. Ut ut vero sit, Chronici nostri narrationem singillatim jam examinabimus. In Gallia quam Togatam diximus cognominari, erat quidam vir nobilissimo 278 genere decoratus. Jam ostendimus, Galliam Togatam a scriptore cum Comata confundi; unde hic, Togatæ nomine, Comata, seu Belgica intelligenda venit, in qua Cisonii comes erat Eberhardus, cujus nobilissimum genus hactenus produximus. Huic rex Francorum et, postea scilicet, imperator Romanorum sororem suam dederat in matrimonium. Aperte hæc Carolum Calvum denotant, post

quem nullus simul Francorum regnum et imperium Romanum tenuit, cujus soror fuerit in matrimonium data. Caroli enim Crassi ambæ sorores abbatissæ Turicenses erant. Perinde autem est, sive Ludovicus Pius filiam, sive Carolus Calvus sororem nuptui elocasse dicatur: « ex qua duos genuit filios, » quot nempe in Alemanniam venerant, reliqui enim ceu longius dissiti in his partibus scriptori haud innotuerunt.

Quæ vero deinceps de regis Francorum cæde a duobus his fratribus patrata narrantur, totius hujus sæculi historiæ repugnant, ac, si veri speciem habere debeant, non nisi de mota quadam rebellionem seu defectione a suo rege Carolo Calvo accipi debent, qualem altera quoque ejusdem soror Hildegardis comiti Theodorico nupta jam an. 842 contra ipsum molita est, uti superius diximus. Quid igitur mirum, si et socer illius ac nepotes tale quid ausi fuerint? Nec vero solis conjecturis hic utimur; ipsa namque Gisela Eberhardi uxor rem in duabus citatis chartis de an. 868 et 870 satis aperte prodit, dum res a seniore suo seu marito Eyrardo perditas et in regis dominium redactas sibi denuo a Carolo Calvo, Germano suo, restitutas profitetur; quod profecto aliquod mariti sui aut filiorum suorum saltem crimen seu feloniam indicare videtur. Fortassis hi ipsi duo fratres inter illos quoque Caroli proceres numerabantur, qui diu jam illum pertæsi an. 858 solemnī legatione Ludovici Germaniæ regis auxilium contra Caroli regis sui tyrannidem postularunt, illoque cum exercitu in Gallias adveniente, deserto Carolo, ad ipsam transierunt, uti ad eundem annum referunt Annales Fuldenses. Conveniunt hæc iis, quæ habet Chronicon, (l. 1, n. 3,) venisse cum illis viros nobilissimos, quibus ipsi prædia ab avunculo suo in Alemannia sibi donata fuerint elargiti. Avunculum hunc alium haud fuisse quam Ludovicum Germanicum, cui Alemannia parebat, jam in superioribus probavimus.

Quæ vero hucusque diximus, confirmari ex eo quoque videntur, quod juxta eosdem Annales Fuldenses an. 858, Eberhardus comes, haud dubie 279 Forojulienensis, germanorum horum exsulum pater, missus Ludovici II imp. ex Italia ad Ludovicum Germanicum Ulmam ad colloquium venerit. Unde alia nobis conjectura nascitur, Eberhardum hunc perinde ac conjugis suæ sororem Hildegardem prius a partibus Lotharii imp. stetisse, ac propterea a Carolo Calvo ditionibus in regno ejus sitis exutum in Italiam ad Lotharium concessisse, a quo, sive ejus filio Ludovico II imp., Forojulienensis dux fuerit constitutus; quam patris sui spoliationem dum inique ferrent duo ejus filii, cum aliis proceribus adversus Carolum rebellantes Ludovico Germanico avunculo se tradiderint. Quæ postea sequuntur in Chronico de furore Gallorum sedato istisque fratribus in patriam revocatis, ad annum 860 referenda censemus, quo apud Confluentes pace inter Carolum et prædictum Ludovicum firmata Carolus Calvus ita

A edixit: « illis hominibus, qui contra me fecerunt, sicut scitis, et ad meum fratrem venerunt... totum perdono; quod contra me misfecerunt, et illorum allodes [allodia, seu prædia] de hæreditate, et de conquisitu, et quæ de donatione nostri Senioris scilicet patris, seu Ludovici Pii, habuerunt, excepto illo, quod de mea donatione venit, illis concedo, si mihi firmitatem fecerint, quod in regno meo pacifici sint, » uti legitur apud Baluzium (*Capit. reg. Franc.* t. II, p. 144), ac cum illis apprime congruunt, quæ Gisela ejus soror in supra citatis chartis de ablatis rursumque sibi restitutis a Carolo fratre rebus commemorat.

Cuncta hæc, uti nobis saltem videtur, sufficere possunt ad vindicandam scriptoris nostri fidem, si unum modo regicidium dematur, ac commota contra regem rebellio substituatur. Facile quippe in vera discessus illorum fratrum causa assignanda decipi potuit scriptor, quin tamen scitius sit ipsorum in Alemanniam adventus, huicque superstructa genealogia, ut quidem vult Tenzelius. Adducta saltem hucusque argumenta utrumque si non extra dabium ponunt, fabulas tamen non sapiunt, causamque simul declarant cur ambo fratres in Alemanniam devenerint, ac tempus quo in patriam uterque sit revocatus, impetrata nempe a Carolo Calvo rege admissæ rebellionis verba, conciliante potissimum eorum patre Eberhardo, qui inter ejusdem pacis testes notatur apud Eccardum (*Franc. Or.* t. II, p. 476 seq.).

C § XII. Altero igitur fratrum, quisquis ille fuerit, facta pace in patriam reverso, solus in Alemannia Udalricus remansit, omnium jam utriusque germanorum 280 antea at avunculo donatorum in Alemannia prædiorum possessor. Saltem jam an. 867, ceu tempore narrationi huic congruo, Udalricus Ludovici Germanici nepos et comes in Argengewe occurrit, ac forte etiam in Linzgove (HERGOTT, t. II, p. 48) anno 879, 881 et 902. Ac, ut supra in præfatione ex Tenzelio observavimus, idem facile, cui Arnulphus imp. curtem Lustenowa in proprietatem dedit, ut constat ex charta an. 891 (HERGOTT, l. c., p. 57,) quæ integra etiam legitur in Schardii scriptoribus (t. I, p. 534). Nil tamen certi hic statuere licet, cum tot Udalrici, in diversis vicinis Alemanniæ pagis, maxime in Argengovia, Linzgovia, Turgovia ac dein Brigantii quoque occurrentes, dubium semper faciant num iidem fuerint, an vero diversi, eodem nomine, ut fieri solebat, in alias quoque familias per matrimonia propagato.

D § XIII. His interim eruditorum examini subjectis, illa modo expendere juvat quæ, de hac Brigantino- rum comitum genealogia, porro in Chronico nostro habentur prioribus apprime consentanea. Ita autem l. 1, n. 36 habet: « Erat quidam comes, nomine Adilhardus... beati viri Gebehardi juxta carnis consanguinitatem propinquus, nequaquam tamen Suevigena, sed habitans in terra longinqua, cui jure in hæreditatem cesserat magna et multa prædia in Ilrigove, »

seu potius Hargove, ex quibus Brigantinis cognatis suis prædium in Steinbach, Gebhardo autem episcopo nepoti suo alia plura tradiderit. Quis vero hic Adalhardus, seu Adalardus, Brigantinorum comitum nepos, seu consanguineus? Neque enim de superiore Adalardo Eberhardi filio sermo hic esse potest, ut pote integro sæculo anteriore. Hunc deprehendisse nobis videmur in Ekkehardo Juniore De Casibus S. Galli, cap. 10 (Goldast. *Script.* t. I, p. 42) ita scribente: « Uodalricus quidam comes de Caroli prosapia Wendilgardam Henrici regis de filia neptim uxorem accipiens, Adalhartum, qui Gallo Altstetten post tradidit, de ea et filiam procreavit. Hic nuntio Buochorn, ubi habitavit, accepto, Hungros Noricum, ubi prædia ei erant, irruere, hostes cum cæteris aggressus, victus capitur, et in Hungariam captivus asportatur. » Refert de in Udalricum, post quatuor annos e captivitate redcem, alterum adhuc filium procreasse Burchardum, cognomento Ingenitum, quem Otto I imp., ceu nepotem suum circa an. 959 abbatia S. Galli adhuc juvenem præfecerit. Ex Heptidani Annalibus 281 ad an. 915, et excerptis Annalium Francorum (*supra* pag. 109) Udalricus comes illo anno cum Erchangero et Bertholdo, qui Alemannia ducatum invaserant, Hungaros ad Œenum fluvium profligavit, post aliquod tempus tamen circa an. 915 in altera expeditione in captivitatem ab illis abstractus. Vid. Calles *Annal. Eccles. Germ.* t. IV ad annum 917 et 920, et Crusius *Annal.* p. II, l. III, c. 8. Inde vero post quatuor annos liberatus domum rediit, vivente adhuc Salomone III episcopo ad initium anni 929 defuncto; qui ei Wendelgartam conjugem, interea velatam, reddidit in Constantiensi synodo (*Concil. Germ.* t. II, p. 591) circa an. 919. Hic porro Udalricus a cognomine Brigantino comite plane diversus est, uti et temporum ratio et diversi utriusque filii demonstrant. Filius autem fuisse videtur unius ex illis viris nobilissimis, qui teste chronico nostro cum Brigantino in Alemanniam profugi venerunt, quibus ipse dona largitus est, ac etiam per conjugia affinitate conjunctus, quorum uni Buochorn dedit, forte et filiam, matrem postea hujus Udalrici, a qua et nomen et prosapiam Caroli Magni hauserit. Lazius De migrat. gent. p. 559 illum cum fratre Adelberto conditorem castri Buochorn dicit tempore Caroli Magni, sub quo acceptis agris in Norico ab Hunnis captus sit; et tamen Wendelgardem ejus conjugem post integrum sæculum an. 916 reclusam apud S. Gallum fuisse scribit. Ubi vero notandum est Caroli Magni nomen Carolo Crasso quoque subinde a scriptoribus esse tributum, eo quod uti prior totam monarchiam Francicam una cum imperio solus tenuerit; quod probat Mabillon De re diplom. l. v, p. 408. Quo sensu et Lazius l. c. intelligi debet, quamvis vel sic error subsit; Udalrici captivitas enim non sub Carolo Crasso, sed sub Conrado I contigit. In eo etiam fallitur quod Henrici Aucupis filiam Wendelgardæ matrem Hedwigem Burchardi Alemannia ducis conjugem dicat, quæ tamen improlis decessit, nec Henrici Aucupis filia, sed ejus ex filio Henrico Bavaria duce neptis fuit, cujus pariter nepos dicitur S. Gebhardus infra l. I, n. 59. Wendelgardæ matrem haud nominat Ekkehardus, sed filiam tantum dicit Henrici regis, scilicet Aucupis, illam tamen Hedwigem seu Hatwigem vocat Crusius (*Annal.* p. II, l. III, c. 8, 12, et l. IV, c. 3, 9) aliique, quamvis aliunde certum sit eam Hugonis magni Francia ducis uxorem, Hugonis autem Capeti regis matrem exstitisse.

282 § XIV. Quocunque vero nomine venerit, filia certe fuit Henrici Aucupis, cujus mater erat Hedwigis seu Hatwigis nupta Ottoni illustri Saxonie duci. Hæc autem filia erat supra memorati Eberhardi Forojuliensis ducis ex Gisela Ludovici pii filia; unde et filio ejus Henrico, Carolingorum stemmate in Germania extincto, jus quoddam in hoc regnum annatum est. In testamento patris sui Eberhardi Heilwick vocatur, soror Adalardi, seu Udalrici, Brigantinorum parentis; nec non Judithæ avicæ Conradi I regis, uti probat Eccard (*Franc. Or.* II, p. 824; *Vet. monum. quatern.*, p. 40); unde sequens prodit.

SYSTEMA GENEALOGICUM

S. GEBHARDI

Ex chronico Petershusano et Eccardo.

LUDOVICUS Pius imperator.

Eberhardus dux Forojuliensis. Ux Gisela.	Juditha uxor	Heilwich, seu Hedwich ux.	
Adalardus, seu Udalricus I	Werinharit comitis.	Otonis ducis Saxonie.	
Comes Brigantii			
Uzo comes uxor	Conradus	Henricus Auceps	
Dietburga.	comes.	Germanie rex.	
S. Gebhardus ep. frat.	Conradus dux	Henricus	Otto I
Udalricus III comes	postea rex	dux Bav.	imp.
		Hedwigis ducis	
		Burchardi uxor.	Wendelgarda
			ux. Udalrici.
			Adalardus comes
			in Buochorn.

Quantum ad Hedwigem Ottonis Saxonie conjugem in diversa abeunt scriptores! Hubnerus in Geneal. eam non Giselaë sororis, sed ipsius Ludovici Germanici filiam statuit, quam vero antiqui ignorant. In *l'Art de vérifier les dates* Hedwig filia Arnulphi imp. dicitur, a Tenzelio Luitgarda nominata. Verum Eccard (*Franc. Or. t. II, p. 609*) multis probat Ottonis conjugem filiam fuisse Giselaë et Everardi, maxime ex Vita Hathumodæ **283** abbatissæ sororis ejusdem Ottonis ducis, qui ibidem *regum nepem* in matrimonio habuisse legitur; ergo non filiam. In Necrologio Fuldensi an. 903 obiisse notatur Hadawiga comitissa, quam eandem fuisse arbitramur. Ejus altera soror natu major in patris testamento notatur Juditha Conradi I regis avia, ut vult Eccardus (*l. c., p. 821*), unde licet iam cum proximo Carolingicæ familie agnatus Germaniæ regnum obtinuit. Tertiam illius sororem Ingiltrudem, in eodem testamento memoratam, ex matris Giselaë charta, an. 870, monialem fuisse in eodem Cisioniensi monasterio existimat Eccardus (*l. c., p. 610*); quod vero admitti nequit, cum supra § 10 ex Flodoardo appareat Hucholdus nescio quis *sororis* Rodulphi abbatis Cisionensis *maritus*. Cum igitur prædictæ duæ ejusdem sorores, seu Giselaë filiaë alios habuerint maritos, alterutrum consequitur, vel Ingiltrudem tertiam istarum sororem monialem haud fuisse, aut quartam in testamento omissam adhuc esse admitteendam, uti supra (§ 11) de quinto adhuc fratre Udalrico conjectati sumus.

Ex præmisso autem stemmate patet qua ratione S. Gebhardus in Chronico nostro nepos dicatur tam Hedwigis ducissæ, quam Adalardi Buochornensis comitis, consanguinitate tantum, non etiam gradibus computatis. Quamvis enim in chartis et maxime diplomatis illa graduum distinctio plerumque saltem fuerit observata, alia tamen chronicorum medio ævo ratio fuit, quorum scriptores more etiamnum usitato omnes illos *nepotes* appellare consueverunt, qui quovis modo consanguinei aut affines etiam erant ex eadem stirpe descendentes. Virum vero inter Udalricum I Brigantinum et Uzonem S. Gebhardi patrem alia adhuc generatio sit inserenda, mox, § 16, discutiemus.

Sed aliud adhuc dubium ex Chronico nostro superest, quod Udalricus comes in Buochorn, ubi sedem suam etiam habuit, non Suevigena fuisse, sed in terra *longinqua* habitasse dicatur; quomodo enim non Suevigena fuerit, qui in Buochorn habitationem habuit? Quod quidem aliter solvi haud potest quam si dicamus hunc Suevum origine haud fuisse, sed cum Brigantino in has terras advenisse ex terra *longinqua*, ubi prius habitaverat, illumque haud semper in Buochorn, ubi sedem habebat, sed et in Norico resedisse, ibi etiam ditatus præliis, quæ contra Hungaros iterato adensurus captus est: forte nato ibidem etiam filio Adalardo, qui postea Brigantinis cognatis suis bona sua in Ilargove concessit, Gebhardo fortassis **284** necdum episcopo; quod

saltem per ætatem minime implicat, etsi jam circa an. 915 natus fuerit. Alium autem investiganti lubens acquiesco.

¶ § XV. Diutius hactenus in illustrando Chronico nostro de prima Brigantinorum comitum origine laboravimus, quin tamen illorum quæ protulimus vades nos præstemus. Rem adducta argumenta decident, quæ novis fors producendis documentis aut refellere, aut majorem in lucem deducere eruditus eodem modo liberum esto, quo sensa nostra et opinioniones sine cujusdam præjudicio unius investigandæ historiæ studio illis proponimus, quin scriptoris nostri narrationem ubique et præcipue mox in exordio vindicemus. Id saltem nobis persuadere haud possumus, illum aut ex ignorantia, aut ut familiae ætate sua adhuc florenti adhiberetur, talia absque fundamento et ex cerebro confingere sive voluisse sive potuisse, quin falsitatis admisse piaculo se exponeret eo tempore quo eadem familia in plures ramos divisa adhuc vigebat, adeoque melius quam nunc de vera ejus origine constare debuit. Brigantinorum saltem comitum cum Carolingicis regibus sanguinis propinquitatem extra dubium ponit sæpe citatum Ludovici Germanici diploma anni 867, quo Udalricum illarum partium comitem *nepotem suum* compellat, cujus quidem rationem investigare hucusque duplici via tentavimus. Neque vero stemma istud olim tam celebre aliaque inde descendentes discuti satius poterunt, maxime ob tot cognomines Udalricos, quod nomen ex una in aliam familiam ob contractas affinitates fluxisse videtur, donec genuina interim producenda documenta rem in apertum deducant; quod autem optare quam sperare facilius est, cum veteris Alemanniæ scrinia hinc inde nimium adhuc sint observata, partium funestis bellorum et motuum intestinorum casibus expilata, disjecta et distracta.

§ XVI. « Ex hujus » itaque Udalrici « semine, » ut pergit Chronicon, « natus est Uzzo pius et venerabilis comes, qui habitabat apud Brigantium, loco qui adhuc ruinas antiquæ habitationis habet. » Ab hinc etiam intrat secundum genealogiæ hujus systema supra, § 3, propositum, ex quo tamen Udalricus hic an. 867 ex filio nepos tantum fuisset Udalrici I Argengovici an. 802 comitis **285** et fratris Hillegardis reginæ, juxta stemma ibidem exhibitum. Ex Chronici porro nostri narratione ambiguum sit, fuerint Udalricus iste proximus pater Uzonis, an ex filio avus tantum; utroque enim modo intelligi possunt Annales nostri. Nil vero ob stare videtur quin Uzo filius fuerit ipsius Udalrici comitis in Argengewe an. 867 in Ludovici Germanici diplomate notati: maxime si idem fuerit cum Udalrico comite in Linzgewe, qui usque ad an. 902 occurrit in chartis apud P. Herrgott. Posterius hoc suadere possent bona infra l. i enumerata, quæ Gebhardus ex parvum successione habuit pleraque in pago Linzgewe sita; cujus adeo comites fuisse videntur ejus progenitores, simul et adjacentis Argengewe, in quo

idem Uzo S. Gebhardi pater l. 1, n. 6. Lindaugiense A
monasterium suis ex praeliis nobiliter ditasse dicitur, ibidem etiam tumulatus, quod nullibi alias me-
logisse memini. Illa autem dicti cœnobii dotatio con-
signanda videtur post an. 948, quo juxta Herman-
num Lindaugia incendio consumpta est ab Hermann-
o Alemanniæ duce; cui restituendæ prædia sua impen-
derit Uzo, sepulturam suam ibi nactus post mortem,
quam haud multo post obiisse debuit, cum ejus filii
l. c. n. 7 defunctis jam parentibus hæreditatem inter
se dividerint, ac saltem jam anno 958 Gebhardus bo-
norum suorum dominium propriumque advocatum
habuerit. Illo certe anno aut sequente mortuus est
Alawicus Augiensis abbas, quocum ex n. 11 con-
cambium iniiit Gebhardus. Hujus frater senior Udal-
ricus an. 955 prælio apud Augustam contra Hunga-
ros gesto interfuit, unde de ætate patris ejus Uzonis
judicare licet. Hunc Lazius Ethonem, Crusius vero
Uthonem nominat, ex perperam scilicet lecto aut
intellecto Uzonis nomine; ut recte Tenzelinus judicat,
ex cujus etiam mente Uzo, Uozo et Huzo cum no-
mine Udalrico synonyma sunt. Uxor hujus Uzonis
seu mater S. Gebhardi Dietburga nobilissima qui-
dem in Chronico dicitur, quin ullibi ejus genus ex-
primatur, quod forte ob cognominem S. Udalrici
Augustani episcopi matrem in Suevia et Dilingensi
familia, aut etiam in Alemannia seu Turgovia quæ-
rendum est. Quid si Adelberti senioris Turgoviæ
comitis filia fuisset?

§ XVII. Quatuor fuisse Uzonis filios solus iterum
noster annalista prodit, dum econtrario Lazius C
cæterique nonnisi unicum Gebhardum Ethoni seu
Uzoni filium tribuunt, Udalrico autem primogenito
penitus omisso Lanfridum 286 ex Hugone Uzonis
seu Ethonis fratre procreatum statuunt, patrem
Marquardi : quæ omnia etiam Tenzelinus (p. 276)
ceu fictitia rejicit, nostroque scriptori standum
existimat. Omnino enim Gebhardo fratres assignat
ipsa ejus donationis charta l. 1, n. 9, qua juris sui
proprietaem, quam parentum successione in pago
Linzgove et alibi habuit, cum consensu fratrum suo-
rum ad Ecclesiam Constantiensem tradidit. De primo
genito Uzonis filio Udalrico præter pugnam Augus-
tanam, cui an. 855 interfuit, nil aliud memorat
scriptor : patri tamen in comitatu successisse vide-
tur, cum, uti videbimus, alter seu Marquardus in
pago Goldinshundere, Luitfridus vero in Winterthur
comites fuerint. Ac forte is ipse est Uodalricus co-
mes, quem anno 978 obiisse, scribit Heppidannus in
suis Annalibus.

§ XVIII. Marquardus itaque alter Uzonis filius in
amicitia Ottonis imperatoris plurimum potuit. Otto-
nem hic tertium nominis istius intelligo, Briganti-
norum ex supra exhibitio systemate cognatum, qui
Marquardi comitis interventu S. Gebhardo an. 995
quædam prædia donavit in pago Goldinneshundere,
qui in diplomate l. 1, n. 26 comitatus Marquardi di-
citur. Besselius in Chronico Gottwicensi hunc pagum
partem pagi Hegoviæ vocat, in ducatu Alemanniæ

ac districtu Mosskirch. Notatur pagellus Goldines-
huntare in comitatu Udalrici comitis in diplomate
Ludovici Germanici an. 854 apud P. Herrgott n. 56,
unde pagum hunc ex paterna Uzonis et avi Udalrici
hæreditate obtinuisse videtur Marquardus : de quo
plura reperire haud licuit, cujus tempus seu an-
nus 995 optime convenit cum illo S. Gebhardi fratris
sui an. 996 defuncti. Ex ipso autem hoc comitatu
suo, simul et tempore diversus esse evincitur hic
Marquardus a cognomine, qui ceu comes Rhætiæ
Curiensis notatur in diplomate Conradi II imp-
pro monasterio Fabariensi an. 1032 apud eundem
P. Herrgott n. 171. Ultimum hunc Luitfridi fratris
S. Gebhardi filium statuit Lazius, et forte haud adco-
perperam : quamvis enim scriptor noster unicum
B istius Luitfridi filium Adelbertum commemoret, ul-
tamen obstat quominus alios adhuc habere poterit.
Quin ex Lazio Adelbertus iste seu Albertus, qui
in Apulia occubuit, non Luitfridi filius, sed ex filio
Marquardo nepos fuisset. Et vero spectata temporum
ratione difficile admodum est Adelbertum istum
filium dicere Luitfridi, cujus frater Udalricus jam
an. 955 militiam sequebatur. 287 Quo igitur modo
Adelbertus ejus ex fratre nepos adhuc expeditionem
tam remotam suscipere potuit post integrum sæ-
sæculum, scilicet an. 1055, quo infaustum illud
Leonis IX bellum contra Nortmannos teste Her-
manno susceptum est, in quo optimi ex Suevis et
Noricis xiv Kal. Julii occubuerunt? Cæterum de hoc
argumento videatur quoque sæpe citatus Tenzelinus,
p. 284, ubi fidem rursus habet nostris Annalibus, C
dum stabilitam ibidem Luitfridi genealogiam ad-
optat. Utrique demum huic Marquardo tertius ex Bri-
gantinis accensendus videtur, de quo Burckardus,
de cas. S. Galli, c. 7, in Udalrico III S. Galli abbate
ita scribit (GOLDAST, t. 1, p. 72) : « Commotus ab-
bas... quoddam satis munitum castellum nomine
Marchtorf cum comite Ottone... expugnavit et suc-
cendit : Brigantium oppidum, Marquardo nobilis-
simo Suevorum capto, combussit; » quod ad an. 1079
vel sequentem pertinet. Iste autem Marquardus Bri-
gantinus comes ad Udalrici fratris S. Gebhardi po-
steros vel nepotes pertinere potest. Ex hoc Burchardi
testimonio Otto comes Brigantinus eruitur, in schi-
smate pontificis partibus addictus; secus enim hæc
D cladem haud tulisset ab Udalrico abbate Casaris
fautore. Ex Bernoldo tamen auctiore (infra, t. II,
ad an. 1077) ominari licet Ottonem hunc dicto anno
adhuc Heinrico regi adhesisse, cum Ottoni episcopo
Constantiensi schismatico Constantia profugo perfu-
gium in castro suo dederit : quanquam brevi postea
ob metum Rudolphi anticæsarum aliam mentem in-
duerit. Cujus dein vestigia quoque pressit Udalricus
ejus filius, ut infra, § 25 et 24, videbimus.

§ XIX. Porro egregie de historia meruit scriptor
noster, dum Vitodnensium comitum in Winterthur
originem pandit, hactenus satis obscuram, propter
ea a Fuesslino, t. IV, p. 186 seq., debita laude
maectatus. Inde enim discimus celebre olim hoc

Turgovix castrum cum suis appendiciis in jus Brigantiorum comitum concessisse, atque in bonorum divisione Luitfrido S. Gelhardi fratri obtigisse : qui primus adeo comes de Winterthur sæc. x existit, unde dein Kiburgenses quoque prodierunt. Testem etiam hujus rei habemus Hartmannum, in Annalibus Eremi, qui de Hermanno, ab an. 1053 usque 1065 abbate Einsidlensi, ex monumentis domesticis hæc refert : « Erat ex comitibus Vitoduranis, qui Kiburgum etiam condidere, et Kiburgenses ab eo denominati sunt. Habuit fratres Luitfridum, qui ipsum **288** morte præcesserat, et Adelbertum tum comitatum administrantem. » Qui ex Vitoduranis primus fuerit castri Kiburgensis conditor, equidem non constat ; forte tamen haud multum aberravit, qui id cuidam filiorum Luitfridi primi Vitodurani comitis ascripserit, aut ipsi etiam Luitfrido, « qui plura peculia congregavit. » Dispicit hoc Stumpfio in Chronico (l. v, c. 30) aliisque, qui originem castri et comitum de Kiburg jam ad sæculum novum referunt. Quæ vero nullius momenti esse sustinet P. Hergott (*Geneal. Habsb.*, t. I, l. 1, c. 9.) cum nomen Kiburgum vix ac ne vix quidem ante initium XII sæculi in antiquioribus monumentis occurrat. Hoc tamen de chartis duntaxat dictum puto ; jam enim ad an. 1027 Hermannus Contractus Cuyenburg castrum Werenharii comitis a Conrado II imp. captum scribit, quem Werinherium ad an. 1030 caput rebellionis contra Cæsarem appellat, quo etiam anno in prælio circa silvam nostram Martianam cum Ernesto Alemanniæ duce occubuit. De eo Heppidannus, facta pro more sexennio prævertens, ad an. 1033 hæc habet : « Castrum, quod Chiburch dicitur, tribus mensibus obsessum, Werinhero comite frustra diu repugnante, tandem ab ipso rege capitur ; » itemque ad annum 1036 Werinherum comitem militem Ernesti ducis cum ipso in prælio cecidisse scribit. Werinherum istum Kiburgi comitem, ac forte etiam conditorem, inter Luitfridi filios referendum censemus, ac fratrem Marquardi (§ præc.) qui eidem in comitatu successerat. Hunc Adelberti in Apulia cæsi patrem dicit Lazius, et fors Luitfridi quoque junioris, atque Hermanni abbatis Eremitani, uti mox ex Hartmanno notavimus. Suadere id videtur adjecta ibi mentio Adelberti tunc comitatum administrantis, nempe a. 1053, quo abbas factus Hermannus xv Kal. Mart. Adelbertus autem brevi postea xiv Kal. Jul. in Apulia occubuit. Vix enim de alio Adelberto Vitodurano seu Kiburgensi comite hæc accipi possunt ; nam qui ab annalista nostro memoratur Adelbertus, prioris ex filia Adelheide nepos, et totius patrimonii hæres, anno 1065 quo obiit Hermannus abbas, vixdum natus esse potuit, utpote adhuc circa an. 1139, quo scripsit auctor, superstes. Qua quidem ratione tolleretur difficultas § præc. mota, si prior Adelbertus Luitfridi filius dicatur, uti habet noster chronographus, qui tamen unam generationem Luitfridi senioris præterisse videtur, omissis illius filiis, nepotem Adelbertum

A indicasse contentus, qui suo tempore comita un administrabat : cujus etiam reliquos fratres tacuit, cum isti ad genealogiam haud pertinuerint, quam deinceps prosequitur.

289 § XX. Adalbertus igitur, seu Albertus, Luitfridi primi Vitodurani comitis sive filius, sive verosimilius nepos, ultimus simul fuit comitum in Winterthur et Kiburg ex Brigantiorum stirpe, non nisi filia Adelheide relicta. Hanc Adalberti amatam facit Lazius, sororem scilicet Marquardi patris illius, adeoque dicti Luitfridi filiam, qualis tamen temporum spectata ratione fuisse nequit. Nescio sane an non hic nostro scriptore aliqua subsit personarum confusio, ut ex duobus Marquardis, uno nempe fratre, altero filio Luitfridi, quod jam supra suspicatus sumus, unicum tantam fecerit, uti et unum duntaxat Luitfridum ex duobus, patre nempe : cu senior, et filio seu Luitfrido juniore, Adalberti et Hermanni abbatis fratre, quos supra produximus, Utcunque vero sit, rectè omnino addit Lazius : « Adelheidem nuptam fuisse Hartmanno comiti Dilingensi, cui pro dote Winterthur et Kiburgensem comitatum attulit ; nam antea Brigantiorum comitum is fuerit. » Jgitur primum per hoc matrimonium sæc. xi comites Dilingenses simul etiam Kiburgenses effecti sunt, secus ac passim in genealogico comitum istorum stemmate asseritur : in quo insuper tot Hartmannorum mentio eandem confusio-nem invexit qualem in Brigantino ex tot Udalricis supra conquesti sumus.

C § XXI. Adelheidem itaque Vitodurani seu Kiburgensis comitatus hæredem et comes Hartmannus senior de Dilingensi in matrimonium accepit, quæ ei peperit Hartmannum juniorem et Adilbertum, qui adhuc superest, et totius patrimonii et matrimonii, seu Dilingani et Kiburgensis comitatus, et hæres effectus est ; et Udalricum, qui apud Constantiam episcopus factus est, ut habet Chronicon, l. 1, n. 8. Si edita hactenus Kiburgensium seu Dilingensium comitum stemmata attendamus, varios Hartmannos senioris vel junioris nomine adnotatos reperimus : quod quidem unice scriptoribus tribuendum existimamus, qui nulla habita ad præcedentes ejusdem nominis seniore illum dixere, qui suo, quo scripserunt, tempore, prior floruit, cognominem autem filium aut successorem juniorem compellarunt, antiquo scilicet more pro temporum et personarum respectu, uti jam de Pippino **290** Heristalo observavimus, qui modo senior, modo junior dicitur est. Sic et hic Crusius (*Annal.*, p. 11, l. III, c. 14) Hartmannum seniore nomine filium Richwini, cujus pater erat Theobaldus S. Udalrici Augustani presulis frater jam an. 955 in prælio Augustano occisus : quis vero Hartmannum illum istius Adelheidis ultra dimidium sæculum posterioris maritum dicat ? Longius adhuc aberrat Pistorius (*Scrip.*, t. III, p. 740), qui Hartmannum seniore nomine S. Udalrici fratrem dicit, cui nupta sit Adelheide filia Adalberti, nepis Luitfridi ; qui avus protecto

hand fuisset quam comes noster Vitoduranus. At A manifesto rursus errore; quis namque credat Hartmanno fratri S. Udalrici an 975 defuncti uxorem fuisse filiam Adelberti Vitodurani, qui primum an. 1053 obiit? Nec vero semel errasse contentus, insuper Hughaldum Dilingensem comitem an. 1170 defunctum patrem statuit Udalrici I Constantiensis episcopi, qui jam an 1127 adeoque 45 anno ante prætersum patrem fato cessit.

Quem porro Hartmannum hic intelligat, ipse scriptor l. II, n. 56, prodit, ubi Hartmannum *seniorem* comitem de Dilingem illum vocat, qui cœnobium Neresheim an. 1095 condidit. Is autem teste Bruschio in historia illius monasterii, et Siengelio in Monasteriologia (Vid. Franc. Petri *Suevia Eccles.*, p. 634), Hughabli quarti comitis Dilingensis filius erat, maritus Adelheidæ comitissæ de Kiburg, pater Udalrici episcopi Constantiensis, et Hartmanni junioris: quæ omnia cum nostro Annalista concordant. Sed et Velserus in Vita S. Udalrici (*Opp.* p. 58¹) Hartmannum Adelheidis maritum ad annum 1075 notat, patrem Hartmanni et Udalrici Constantiensis episcopi, avum vero Alberti, quod pariter cum Chronico nostro facit. Utrumque hunc Hartmannum nobis sistit Burckardus, de Cas. S. Galli, c. 7, de Udalrico III abbate hæc perscribens: « Chyburg ejusdam ditissimi comitis Hartmanni, regis Heinrici infestissimi hostis, cum multis spoliis suoque filio capto, castellum satis munitum in flammis destruxit; » quod anno 1079 sub Henrico IV imp. contigit. Unde colligimus, Hartmannum jam tum fuisse Kiburgi comitem ob Adelheidem conjugem, Adelberti patris sine mascula prole an. 1053 defuncti hæredem, matrem Hartmanni junioris et Adelberti, qui fratri ante obitum monacho facto et an. 1154 mortuo successit in utroque comitatu, totius scilicet patrimonii et matrimonii hæres effectus. Hunc Lazius, p. 555 et 559, male confundit cum altero Adelberto de Achalm, quem auctor noster ex una filiarum dicti Hartmanni genitum scribit, uti mox videbimus.

291 § XXII. Præter memoratos tres Hartmanni Senioris filios totidem adhuc ejusdem ex Adelheida Vitodurana, seu Kiburgensi filias assignat Annalista, « quæ modo, inquit, in sanctimoniali habitu commemorantur, quarum una genuit Uodalricum comitem de Gamirtingen et Adilbertum de Achalmin, qui ambo adhuc vita potiuntur. » Horum matrem, cujus nomen silet noster, Crusius (*Annal.* p. II, l. IX, c. 20) Adelheidem vocat, filiam Hartmanni de Dilingen, sororem Udalrici Constantiensis episcopi, uxorem vero Udalrici comitis de Gamirtingen, ex quo alterum Uodalricum progenuit, et anno 1101, consentiente aut mortuo jam marito, monialis in Zwifalten facta post triginta annos, a. 1131, decessit, ut refert P. Arsenius Sulger in Annalibus Zwifalt. t. I, p. 57 et 77. Huic alteram pariter ibidem monialem adjungit Hedwigem seu Hadewigem, tandemque ex Sulgero l. c. abbatissam in Efelstet-

ten, an. 1131, 15 Nov. defunctam. De iisdem sororibus etiam agit Ortlicbus De fundat. monast. Zwifalt., c. 19 apud P. Hess (*Monum. Guelph.* p. 192). Ubi locorum monialem induerit tertia soror, haud constat, de ea saltem silet Sulgerus, ubi l. c. p. 79, agit de comitibus in Gamirtingen, qui simul Achalmicæ comitatum tenuerint, nulla tamen facta mentione Adelberti hujus de Achalm. Illum Lazius pro more Albertum nominat, perperam vero, ut jam monuimus, Hartmanni IV Dilingensis filium, et quidem sub Ottone II imp. ac S. Wolfgangi fratrem aut fratruelem facit; erat enim Hartmanni istius non filius, sed ex filia nepos, nec S. Wolfgangi Ratisbonensis jam an. 994 defuncti tempore, sed sæc. XII primum floruit adhuc circa a. 1131, quo auctor scripsit, superstes, uti et frater ejus Udalricus de Gamirtingen. Hunc illum esse arbitror, de quo ita Burckardus de Cas. S. Galli c. 9 « mortuus est quidam advocatus hujus Ecclesiæ, Uodalricus nomine, de Gamirtingen, ac filius ejus adhuc puer eodem jure mortis rapitur, et ab abbate Werhero qui circa an. 1166 obiit comes Ruodolfus de Pfulmendorf illi substituitur. » De Rudolfo Pfulendorfensi comite infra § 24 redibit sermo. Uodalricus iste in Necrologio Zwifalt. (P. Hess, *Monum. Guelph.* p. 251) legitur v Non. Octob., uti et XIV Kal. Octob. pater ejus. « Utricus comes de Gamirtingen; hic cum patre Arnolde comite in nostro capitulo est tumulatus. »

292 § XXIII. Jam ad comites Brigantii revertamur, ubi Uzo seu Udalricus S. Gebhardi pater primus sedem fixit, ibique ejus posteritas adhuc auctoris tempore sæc. XII floruit. De Seniore ejus cognomine filio et in comitatu successore, nonnulla diximus supra § 17, illum an. 978 obiisse suspicati. In charta Eberhardi episcopi Constantiensis an. 1045 (*infra*, l. II, § 10) inter testes primo loco occurrit Udalricus Brigantinus, qui ejusdem filius fuisse videtur, et forte is ipse, qui infra l. II, § 20, memoratur « Udalricus Senior comes Brigantinus » Petershusii in claustrum sepultus: Senior autem dictus respectu alterius, forte ejus filii, aut nepotis potius (*vid.* schema genealog.) qui an. 1097 obiit ex Bertholdo Constantiensi in Chronico, ubi hoc ei elogio parentat: « Udalricus comes præclarissimus, in causa S. Petri contra schismaticos propugnator ferventissimus, heu! satis immatura morte, sed cum bona confessione diem clausit extremum, et apud Brigantium, ubi ipse monasticam vitam instituit, honorifice sepelatur VI Kalend. Nov. » Notatur pridie hujus diei in citato Zwifaltensi Necrologio, *Utricus comes de Brigantia*, in Petershusano plane omisus. Mortis ejus genus describit Chronicon nostrum l. II, § 25, ubi filii quoque ipsius enumerantur Rodolfus et Udalricus, ex Bertha Rodolfi anticasaris et comitis Rheinfeldensis filia, in utroque dicto Necrologio ad diem 20 Januarii adnotata, cujus etiam nuptiæ referuntur l. III, § 21. De eodem Udalrico hæc insuper scribit idem Bertholdus Constant. ad an. 1093.

« Dux Welfo et comes Udalricus de Brigantia, et alii quamplures omnimodis se invicem incendiis devastare aggressi sunt. » Causam dissidii non prodit, inde forte enati quod jam tum in partes Cæsaris inclinaret Welfo, uti de eo refert Bertholdus an. 1095, a quibus abhorrebat Udalricus, pontifici addictus. Aliam affert P. Hess (*Mon. Guelf.* p. 159), quod Otto ultimus comes in Butchorn hereditatem suam cesserit Welfoni, uti narrat anonymus Weingartensis c. 8, § 3 (*Ibid.*, p. 18), quam tamen sibi potius jure propinquitatis competere existimavit Udalricus Brigantinus. Utrum autem hic Udalrici senioris filius, aut magis ex Ottone filio nepos dicendus sit, uti in sequenti schemate genealogico merito suspicamus, aliis disquirendum relinquimus.

293 § XXIV. Udalricum in Angia Brigantina majore, seu Nererau, ubi sepultus est, vitam monasticam instituisse, cum Bertholdo pariter chronographicus poster testatur, l. III, § 19 seq., nec non Bruschius aliique eum secuti, ut tamen hæc de secunda fundatione, seu primæ pridem jam factæ restauratione rectius intelligant. Aberrant vero, dum id ad annum 1098 consignant, quo jam obierat Udalricus, quem Brigantiæ simul et Rhetorum comitem statuunt, quod ejus comitatus in Rhetiam usque sese extenderit, ut patet ex diplomate Henrici IV pro monasterio Fabariensi an. 1095, apud P. Herrgott n. 191, in quo Carvalia in comitatu *Odalrici comitis de Braganica* sita dicitur. Is hæc restauratio in Gallia Christ., t. V, p. 972, ad an. 1097 refertur; quod forte de ecclesia ex lapidibus edificata ab Udalrico cepta (l. II, § 22) intelligendum, quam dein perfecit Rudolphus Udalrici et Bertæ filius, an. 1125 ab Udalrico episcopo consanguineo suo consecratam; cum jam prius circa an. 1090 claustrum et oratorium ligneum ibidem fuerit extractum (l. III, n. 20). Porro distinguendi hic sunt duo Rudolphi comites ex Ottone de S. Blasio, qui cap. 21 ad an. 1167 ita scribit: « Rudolphus comes de Pfullendorf sororius comitis Rudolphi de Bregantia omnia prædia sua hæredis loco imperatori [Friderico I] tradidit. » Quid vero per *sororium* intelligat, in mox præcedentibus declarat, dum eundem imperatorem *sororium Welfonis* appellat, filium scilicet sororis Welfonis Judithæ, ac filia Henrici Nigri Bavariz ducis. Igitur et hic Rudolphus Pfullendorfsensis filius erat sororis Rudolphi Brigantini; unde et Bruschius in *Angia Alba Brigantina* Udalricum Brigantii comitem, qui anno 1097 obiit, recte avum dicit Rudolphi a Pfullendorf, patrem scilicet matris ejus, quam Elisabetham nominat, sororem Rudolphi Brigantini. Ex hoc ipso autem subsistere nequeunt quæ idem Bruschius, l. c. sciscit, de illo Rudolpho Pfullendorfsensi jam a. 1102 altero illius monasterii fundatore. Bertha siquidem, avia illius materna, tunc vix quadragenaria esse potuit, cum Rudolphus antecessar pater ejus secundas nuptias cum matre ejus Adelheide demum anno 1061 inierit; nec adeo illo

PATROL. CXLIII.

A tempore seu a. 1102 nepotem jam adolescentem habere potuit Bertha illius filia.

Quæ igitur Bruschius l. c. scribit, nequaquam de Rudolpho sororio seu Pfullendorfsensi, sed de ipso Rudolpho Brigantino intelligenda veniunt, Berthæ filio (*Infra* l. III, § 23): **294** qui, ut somniat Lazius p. 557, ducta ultimi comitis a Pfullendorf et Sigmaringen filia, locorum illorum comes sit effectus; qua enim ratione ultimi Pfullendorfsensis filiam conjugem habere potuit Brigantinus, cujus soror Pfullendorfsensi nupta alterum ejusdem familiae comitem progeniit? Nec uspiam Rudolphum hanc Brigantium comitem quoque a Pfullendorf appellatum reperi, sed errore duntaxat recentiorum scriptorum uterque in unam personam coaluit. Factum illi maxime est postquam, mortuo Rudolpho Brigantino, quo anno incertum, bona ejus ad Rudolphum de Pfullendorf ceu sororis suæ filium devoluta sunt, a quo tempore hic modo comes Brigantinus, modo de Pfullendorf nuncupatur, utpote utriusque comitatus hæres. Quæ quidem omnia aperte confirmantur ex diplomate Friderici I imp. an. 1170 (apud P. Herrgott n. 240), quo susceptam ab Eginone Curicensi episcopo Curicensem advocatiam Friderico filio suo Sueviæ duci eo jure concessit, « quo eam comes Rodulfus de Bregente, et postmodum comes Rudolphus de Pfullendorf obtinuisse dignoscitur, » qui hic etiam subscribitur uti et in altero anni 1152 (l. c., n. 253), Rodulfus autem Curicensis seu Brigantinus adhuc an. 1127 notatur (*Ib.*, n. 208). Hoc postea mortuo, et mascula stirpe Brigantinorum extincta, ad Pfullendorfsenses per ultimi Brigantini filiam, et pariter per eorum postremi Rudolphi filiam Itam Alberto comiti nuptam, omnes illorum possessiones ad Habsburgenses eo modo devenerunt, quo prius jam Dilingani per Adelheidam ultimam hæredem in altera stirpe comitum in Winterthur et Kiburg successerunt, quæ tandem et ipsa Habsburgensibus obvennerunt. Cæterum Rudolphus iste de Brigantia Udalrici filius is ipse est, quem inter et Udalricum II, episcopum e D. Blasii monacho a. 1127 electum, discordia suborta est, prætextu quorundam honorum quæ S. Gebhardus quondam ex sua hereditate Brigantina monasterio Petershausen donavit, ut scribit Manlius in Chronico, ac meminit etiam noster l. IV, § 20. Quid porro actum sit de Udalrico Rudolphi fratre, nos latet; sed eum mature mortuum fuisse suspicamus: secus enim ad aliam familiam non pervenisset iste comitatus, si supervixisset, aut masculum saltem hæredem reliquisset.

Atque hæc jam ultima in Chronico nostro est Brigantinorum comitum, unde ortus fuit S. Gebhardus, mentio; quorum seriem in Rudolpho, ut videtur, extinctam nec nos ulterius prosequimur, quæ non nisi ad illustrandum Chronici Petershusani scriptorem lucensque perduximus, sæpius quidem per conjecturas tantum, suis tamen rationibus fatis, firmioribus **295** producendis ultro subscripti. Ut autem tota hujus systematis ratio pateat, se-

10

queus proponimus stemma genealogicum istorum comitum inde a patre S. Gebhardi, omissis, quæ superius § 14 jam notata sunt.

STEMMA COMITUM BRIGANTINORUM

A PATRE S. GEBHARDI

Sæc. x usque ad finem hujus stirpis
ex Chronico Petershusano.

UZO seu Udalricus.

1. Udalricus comes
Brigantinus †
978. | 2. Marquardus
comes in
Goldinnishundere. |
|---|--|
- Udalricus comes Brigantinus, alterutrius fratris filius a. 1043.

Otto (703') comes Rhetici Curienensis
1079.

Udalricus Brigantini comes † a. 1097.
Bertha uxor.

Rudolphus comes Brigantini a. 1127.	Udalricus.	Elisabetha soror nupta comiti Pful- lendortensi.
--	------------	---

Rudolphus de Phullendorf
ux. Wifildis Guelfica.

Ita filia, uxor Alberti
comitis de Hasburg.

THIERPURGA uxor.

3. Luitfridus
comes in
Winterthur. | 4. S. Gebhardus ep.
Constant. † a.
995. |
|--|---|

Marquardus, seu Luitfridus, comes
in Winterthur et Kiburg (703).

Adalbertus alterutrius filius, comes in
Winterthur et Kiburg. † a. 1053.

Adelheidis uxor Hartmanni senioris de
Dilingen.

Adelheidis uxor Udal- rici de Ga- mertingen.	Udalricus ep. Constant.	Hartmannus Junior.	Adelber- tus Dilingen- ensis et Kiburgensis hæret.
---	-------------------------------	-----------------------	--

Adalbertus de Gamertingen,
Udalricus de Achalm.

296 § XXV. Priusquam disquisitioni huic finem imponamus, restat ut Fuesslini assertum discutiamus de Cuonone comite, qui in Chronico nostro (l. III, n. 3) ex concubina pater fuisse dicitur Theodorici an. 1086 Petershusani abbatis, Luitoldi et Marquardi, quos duos ultimos *post obitum patris in jus Hartmanni comitis de Dilingen* cessisse ait scriptor, *eo quod ex ancilla nati essent*. Hæc ita accipienda arbitror, ut filii illi, seu illegitimi et insuper ex ancilla (Hartmanni utique subdita) nati, jus paternæ hæreditatis amiserint ad Dilingensem comitem devolutum, cujus forte miles seu vasallus erat pater eorum Cuono. Constat id, ex illis quæ postea habentur, Luitoldum filiorum alterum a rege Henrico IV privilegium libertatis pro se ac suis posteris promeruisse; igitur prius illam amisit, cum in jus Hartmanni concessit. Quæ dum perspicua sint, necæcio sane qua ratione Fuesslinus l. IV, p. 191, citata Chronici verba in eum sensum interpretari potuerit, quasi omnes isti filii Dilingano comiti in comitatu successerint, atque exinde Cuononem hunc eorum patrem comitibus de Winterthur, seu Kiburg adnumeret. Aut num ideo Hartmanno successerint, *quod ex ancilla nati sunt*, unde propriam potius amiserunt, quam aliam hæreditalem acquisierunt? Verum aliunde etiã assertum hoc sustineri nequit; hæc enim ratione Cuno iste patrem habere debuisset Luitfridum, primum ex ipso Fuesslino Vitodurani comitem, cum filius ejus Theodericus jam an. 1086 abbas exstiterit; nec adeo Dilingenses Kiburgensem, sed hi potius Dilingensem comitatum hæreditate obtinuisse. Aut quomodo fratres isti successores dici possunt Hartmanni de Dilingen? qui tamen ipse Adelheidem ultimi Vitodurani comitis Adelberti filiam conjugem habuit, unde Hartmannum juniorem et Adelbertum proximos suos successores progenit, quorum ultimus saltem adhuc an. 1131 superstes fuit, totius patrimonii et matrimonii hæres. Nullus itaque nec inter Vitoduranos seu Kiburgenses, nec inter Dilinganos comites relinquitur locus Cuno et ejusque filiis, alibi forte in Suevia inquirendis; quorum vero familiam inquirere nostrum haud interest. Qui porro in Chronico, quod jam damus, hinc inde occurrunt comites aliive nobiles, suis locis in subjunctis notis, quoad eorum notitia haberi poterit, breviter illustrabimus, uti et nomina locorum, sæpius tamen hariolando extendenda potius quam certo determinanda.

(703) Generatio hæc inserenda videtur, ne nimium protrahatur ætas Udalrici comitis, cujus pater cognominis jam an. 978 obiit, cujus filius vix fuit Berthæ maritus primum an. 1097 mortuus et quidem *immatura morte*, qui ex dictis vix ante an. 1080 Bertham ducere potuit. Facit hæc Bernoldus auctor, qui ad an. 1079 refert Wolfonem ducem Rhatiam Curiensem invasisse et comitis *Otonis* filium subegisse: qui filius alius esse vix potuit, quam Udalricus iste junior, *Otto* certe provincialis

et comes in curia Rhatiensi notatur in diplomate Henrici III imp. an. 1050 pro monasterio Fabariensi in illo comitatu sito, scilicet *in comitatu Udalrici comitis de Braganica*, ut habet diploma Henrici IV imp. a. 1095 ap. P. Hertzog. n. 191. Igitur ultimus hic Udalricus *Otonis* istius filius fuisse merito judicatur.

(703') Generatio hæc non ex Chronico nostro, sed ex Lazio inserta est.